

بُورْمَه (گریه)

اُولَمین مَقْتَل به ز فونی سِمینی در عزای

سیدالشَّهِید و زوالی بیستی (ع) و یارون (س)

اوا این مَقال به زبان سَمَنانی در عزای

سیدالشَّهِید و اهل بیت (ع) و یاران (س)

هُمراه با سیرت (همراه با سیدی)

اَوْتیر جلد

جلد اول

محمد رضا صیاد

۱۳۹۵

سرشناسه

صیاد، محمدرضا، ۱۳۵۲-

عنوان و نام پدیدآور : بورمه (گریه): اولین مقتل به زفونی سمنی در عزای سیدالشهدا و زوالی بیتی

(ع) و یارون (س) (اولین مقتل به زبان سمنانی در عزای سیدالشهدا و اهل بیت

(ع) و یاران (س) / محمد رضا صیاد

مشخصات نشر

: سمنان: بوستان اندیشه، ۱۳۹۴-

مشخصات ظاهری

: ۲۷۴ص. مصور؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س. م.

شماره

: ۱-۲۳-۲۹۷۳-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع

: شعر سمنانی -- قرن ۱۴

موضوع

: شعر زبانی فارسی -- قرن ۱۴

موضوع

: واژه‌های فریاد -- شعر

رده بندی کنگره

: ۱۳۹۱ س ۷۴۳/س ۳۲۷۹ PIR

رده بندی دیویی

: ۸۶۹/۸۱

شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۵۷۰۳۴

انتشارات بوستان اندیشه

شناسنامه

نام کتاب: بورمه (گریه): اولین مقتل به زبان سمنانی در عزای سیدالشهدا (ع)

مؤلف: محمد رضا صیاد

تایپ و صفحه آرایی: محمد تقی رهبری فرد

ناشر: انتشارات بوستان اندیشه ۹۱۲۲۳۱۶۲۹۵

چاپ و صحافی: آسمان

تاریخ انتشار: اول، ۱۳۹۵

بها: همراه با سی دی ۱۲۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۱-۲۳-۲۹۷۳-۹۶۴-۹۷۸

نشانی: سمنان، بلوار ۱۷ شهرپور، روبروی پارک، خیابان هجرت ۲ پلاک ۲۶۶

تلفن ۰۹۱۲۲۳۱۶۲۹۵ و ۰۲۳-۳۳۳۴۰۱۶۰

فهرست مطالب

۲.....	غده
۶.....	ماهی مُدَمِّی
۸.....	نوحه
۱۰.....	نوحه
۱۲.....	منزل رُباله
۲۶.....	نوحه
۲۸.....	دویمین شُو: وُرودیّه
۳۶.....	نوحه
۳۸.....	دویمین نوحه
۴۰.....	هَرَمین شُو: حضرتی رُقیا (س)
۴۶.....	نوحه
۴۶.....	زَفونی حالی
۴۸.....	زَفونی حالی با پیِر
۵۲.....	چارمین شُو: حضرتی حُرّ (س)
۵۸.....	مرثیه
۶۰.....	نوحه
۶۲.....	پنجمین شُو: حضرتی عبدالله بن حسن (ع)
۶۴.....	نوحه

۶۶	شَشَمِین شُو: حضرت قاسم (ع)
۷۰	مرثیه
۷۲	نوحه
۷۶	هَفْتَمِین شُو: حضرت عَلُّصغر (ع)
۸۰	مرثیه
۸۰	نوحه
۸۲	دم
۸۴	هَشْتَمِین شُو: حضرت علیکبر (ع)
۹۰	نوحه
۹۲	نوحه
۹۴	نوحه
۹۶	شور
۹۶	شور تک خوانی سنگین
۹۶	زِفون حالی امامی با خوشتون پیر
۱۰۶	زِفونی حالی وچون
۱۰۶	نوحه
۱۰۸	نوحه
۱۱۰	زاده حیدر آیون
۱۱۴	مو جُون به فدای تَه ای ماهی بَنی هاشم
۱۱۸	دَسَمِین شُو: شُووی عاشورن
۱۲۶	نوحه
۱۲۸	زِفونی حالی حضرت زینب دِلَه قَتَلگن
۱۲۸	مرثیه
۱۳۰	نوحه

۱۳۴	بَناژونی اَسبون.....
۱۳۶	امام حسینی (ع) چادرِون غارت.....
۱۴۰	خاطره‌ای دیگر از فاطیمای صُغرن (س).....
۱۴۴	مرثیه.....
۱۴۶	آتش بکواتی یونی چادرِون.....
۱۴۸	وَمِی بَی یَرِنِ دو وِچون.....
۱۵۰	مرثیه.....
۱۵۴	نوحه.....
۱۵۶	جَنابِتی سارِسی.....
۱۶۲	وِسی کِرِدونِ برون.....
۱۶۴	سَر خولی دَنین کِنه.....
۱۶۸	نوحه.....
۱۷۰	ورود به کوفه.....
۱۸۰	آلی بیت (ع) و دِروازنی شامی.....
۱۸۴	حَضَرتی زینبِین (س) حُطَبَه تَیی شامی.....
۱۹۴	یَزیدی مِجَلِس.....
۱۹۸	مرثیه.....
۱۹۸	نوحه.....
۲۰۰	ایمام سِجّاد (ع).....
۲۰۴	ایمام سِجّادی اُشتر.....
۲۰۶	نوحه.....
۲۱۰	چَلُم ایمامی.....
۲۱۰	آلی بیتی (ع) تَیی کَرِلِن.....
۲۱۲	نوحه.....

۲۱۴	نوحه
۲۱۶	روضه‌ی پیمبری (ص)
۲۲۸	مرثیه
۲۳۲	ایمام حسن (ع)
۲۳۸	رحه
۲۴۰	رحه
۲۴۰	مرثیه
۲۴۲	نوحه
۲۴۴	ایمام رضا (ع)
۲۵۰	مرثیه
۲۵۰	نوحه
۲۵۲	مرثیه
۲۵۴	منابع
۲۵۶	تصاویر

مقدمه

حمد و سپاس خُده‌ای که اونچی دَبیچی و دَرَه و دِمیو، ژو پی هیَه، آفریننده کون و مکان، عِشق و نِغرت، دوستی و دُشمنی، شادی و غَم، خَنده و بُورمه... و درود بی کران بر ژو فرستادون که چالائی هدایتی بَشری، ظَلَمِت پی به نوری بیچن خص من ییَری عَظیم الشانی ایسلامی و ژو آلی بیتی علیهمُ سَلامی...

اما بَد: سَنَروَن، چَر ان طور بیا کُه مُزدی رِساتی ییمبری که جُز محبت و دوستی نَبا، ایی عَه نامی بَدَن به آزار و اذیت و شِکَنجَه و زَندون و بُکُشتُن تَبَدیل کِرشون، اونم با بَدت بن مَضان و کَمترین رَمون. سالی شصتی یکی هجری یَنی پَنجاه و ای یَه سالَه بَدی سَهادت ییَری، ژو وَجَه حُسینی سَر بی یارشون...

و اون حادثَه اون زَمان پی تَوَسُعی خودی کَلی بیتی و بَد تَوَسُطی عَلمون و اِرادتمندون اون حَضرتی، سینه به سینه و بی یوشون تَنی مقاتلون، خوشتون و دیگران بر عُمقی فاجَه‌ئون خِبردار تا وجدانی بَخوتن بَسار و بر کشته شدن افسوس بَخورن و بورمه بَچَن. و بورمه وختی خودِه ای بَدت (ع) بورمه بر حُسینی أَفْضَلِ الاعمال مزونن. چَرَه که اَدم پی تا خاتمی و جی مَشرِستون و اَدمون و حیوونون ژورَه بُورمه بَچِنچی و مِچَن تا روزی قیامتِی.

ایمام صادق (ع) میفرمایه: ... روزی قیامتِی هَمَه بورمه مِچَن مگر اونونی کُه مو جَدی حُسینی رَه بورمه بَچِنچی ... و خودی ایمام حُسین میفرمایه: اَکُشتِه یَه بورمونون. هِج مَؤمِنی مو یَه مِناکِرِه مگر اِنی کُه بورمه مِکِه.

مقدمه

حمد و سپاس خدایی که آنچه بوده و هست و خواهد بود از اوست، آفریننده کون و مکان، عشق و نفرت، دوستی و دشمنی، شادی و غم، خنده و گریه و...

و در روز بی‌کران بر فرستادگانش که چراغ هدایت بشر از ظلمت به نور بود، خصوصاً پیامبر عظیم الشان اسلام و اهل بیت علیه السلام...

اما بعد: نمی‌دانم چرا چنین شد که مزد رسالت پیامبر که جز محبت و دوستی نبود توسط عده‌ای جاهل عامد به آزار و اذیت و شکنجه و زندان و کشتن بدل گشت و آن هم با فحش‌ترین وضع و کوتاهترین زمان. سال ۶۱ هجری یعنی ۵۱ سال بعد از رسالت پیامبر (ص) بر سر فرزندش حسین (ع) آوردند...

و آن حادثه در آن زمان توسط اهل بیت (ع) و بعد توسط علما و ارادتمندان آن حضرت سینه به سینه و با نوشتن در مقاتل، خود و دیگران را بر عمق فاجعه خبردار، تا وجدان‌های خفته را بیدار و بر کشته شدگان افسوس خورده و بگیرند و بگیرانند. چرا که از آدم تا خاتم، جن و ملک و انس و خود اهل بیت (ع) گریه بر حسین (ع) را افضل الا: مال من دانند و بر او گریسته و می‌گیرند تا روز قیامت.

در حدیثی امام صادق (ع) می‌فرماید: ... روز قیامت همه می‌ریزند، مگر کسانی که برای جدم حسین، گریه کرده‌اند. و امام حسین (ع) می‌فرماید: من کشته گریه‌ام. هیچ مؤمنی مرا یاد نمی‌کند، مگر اینکه گریان شود.

و مو هم وادار کِرَدَ تا با وِرِگِرَدونی مقاتِلون به زِفونی سِمنی، هم اون زِفون زَنده کِرون و هم مو هم زِفونی وِیتری بَزونَن با خوشتون زِفون با اون واقعین اُنس پیدا کِرن...

اَلْبَه ای وِیژگی که اِن مَقْتِل داره اِنه که به صورتی روضه‌هایی که دَس ثُرُوی نه مَرسوم هِین، هُمَره با مرثیه و نوحون بیارچِن تا رُوضه خونونه، راحت‌تری به...

پس کِتابی حاضر اَوید بن بَرِگِرَدونی فارسی به سِمنی از کُتبی مُعْتَبَر مِقَاتِل و اشعاری شاعِرون و بَیانونیه، تا انشاءالله روضه خونی، بَزونَن به عُنوانی ئی مَتَبَعی زِفونی سِمنی دِرِیشور، و بَیاض حائِی کَلِماتی یا شِعرِون، تَغییر ها کِرچش و بَعْضی اَبیاتی هم با تَغییراتی، ساخته بَیاض حائِی که قَبْلَن تَمامی مَؤَلِین و شاعِرین و مَداحون پی عَفو و بَخشِش دارون.

هَدِف تَغییری سِمنی هَم‌گونِی اَهَنگون بیچی، نَکُتَدایی ناکِرَدَه، دَستی بِپِرَدیون، چَرَه که با بِضاعتی کَمی و بی تَجَرُبِگی دِر نَوِستاری، سِمنی که موجود نَبیچی با کُمکی دِیگِرِون نِوِستَه بیچی.

از تَمامی عَزیزونی که مو راهنمایی و کُمیک و تَشویق کِرچِشو، مَخصوصَن و مَخصوصَن چَنابِی آقایی رَهبری فَرَدی پی مَمَنونون و خُدِه پی ژون سیلامتی و ثِواب آرزومندون.

و مرا بر آن داشت تا برگردان مقاتل به زبان سمنانی، هم آن زبان را زنده نموده و هم، هم‌زبانانم بهتر بتوانند با آن زبان به آن واقعه انس پیدا کنند...

البته ویژگی که این مقتل دارد این است که به صورت روضه‌های ده شب که مراسم همراه با مرثیه و نوحه آورده‌ام تا روضه‌خوان‌ها راحت‌تر باشد. پس کتاب حاضر اولین برگردان فارسی به زبان سمنانی از کتب معتبر مقاتل و اشعار شاعران و مداحان است تا روضه خوانان بتوانند به عنوان یک منبع زبان سمنانی داشته باشند.

و بعضاً جای کلمات با شعار تغییر کرده و بعضی از بیت‌ها ساخته و تغییر داده شده، که قبلاً از تمامی مؤلف‌ها و شاعران و مداحان، تقاضای عفو و بخشش دارم.

هدف همگونی آهنگ‌ها بوده و خدای نکرده دست بردن نبوده، چرا که به خاطر نبودن متون نوشتاری جامع سمنانی، با دلساعت کم و بدون تجربه و با کمک دیگران نوشته شده.

از تمامی عزیزانی که مرا راهنمایی و کمک و تحویق نموده‌اند، خصوصاً و مخصوصاً از جناب آقای رهبری فرد سپاسگزاری می‌نمایم. از خداوند برایشان سلامتی و ثواب خواهانم.

مهرم ۱۴۳۲ (۱۳۹۱)

الی ذی‌الحجه ۱۴۳۶ (۱۳۹۴)